Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК ХС. Ч. 191. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 5-го ЖОВТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 5, 1984 No. 191. VOL. XC.

„Українська Молодь Христові" плянує Конференцію

Президія Підготовчого комітету під час нарад у Стемфорді.

Стемфорд, Конн. — Після літніх вакацій біля 30 молодих українців зібралися у середу, 19-го вересня, у Семінарії св. Василія у Стемфорді, щоб підготовити пляни Конвенції „Українська Молодь Христові".

Конвенція відбудеться 28-30-го червня 1985 року у Стемфорді, у Марріотт готелі, з наміром спільних святкувань 1000-ліття хрищення Руси-України.

На сходинах комітет одобрив новий афіш роботи Діяни Шевчук, парохіянки української католицької церкви св. Миколая у Ботервліт, Н. Й. Цей афіш буде видрукований і розісланий до всіх українських католицьких парохій в Америці і Канаді.

Ольга Шевчук, член Програмового комітету і парохіянка церкви Св. Юрія в Ню Йорку, подала листу кандидатів на промовців під час Конвенції. Після схвалення комітетом подані листи вона звернеться листовно до запропонованих осіб.

Рівнож обговорено справу збірки фондів, а зокрема книгу комерційних оголошень зверненням до місцевих підприємств по фінансову підтримку.

Наступні сходини відбудуться 17-го жовтня ц.р., о год. 7:30 увечері, в Семінарії Св. Василія Великого в Стемфорді.

ДОМАГАЮТЬСЯ ОДРУЖЕНИХ СВЯЩЕНИКІВ

Лондон. — Крайова конференція священиків Англії та Валії проголосила заклик, щоб Католицька Церква у Британії розглянула доцільність висвячувати на священиків одружених богословів, які закінчили студії. За цією пропозицією голосувало 57 членів конференції, 8 було проти, а 7 стримались від голосування. Згідно з резолюцією, майбутнє Церкви вимагає, щоб Церква мала одружених священиків.

МІЖНАРОДНА АМНЕСТІЯ ПРОСИТЬ ЗАСТУПАТИСЯ ЗА В. МАРЧЕНКА

Лондон. — Міжнародна Амнестія (МА) в найновішому обіжнику з кінця вересня 1984 року розпочала приспішену акцію на захист політичного в'язня Валерія Марченка, якого вона знову адоптувала, і закликає громадськість вільного світу негайно стати на його оборону різними, але миролюбивими, потягненнями, такими, як висилання телеграм, поручених листів і листів летунською поштою на одну або кілька адрес які МА подала в цьому ж обіжнику.

Щодо самого В. Марченка і його довголітніх страждань у жахливих умовах совєтської каторги, Міжнародна Амнестія пише:

„Міжнародна Амнестія стурбована нещодавніми повідомленнями про погіршення стану здоров'я в'язня сумління Валерія Марченка. Згідно з даними від родини, в серпні 1984 року Марченка було перевезено до тюремної лікарні в Пермській області, де він, хворий на серце, проходить лікування. В час, коли його прийнято в лікарню, його тиск крови був 240/160. Мати Марченка просила перевезти його до центральної лікарні для ув'язнених у Ленінграді, але їй у цьому відмовлено. Валерій Марченко має 37 років, він хворіє на гіпертонію і хронічний нефрит нирок. На підставі вісток про стан його здоров'я під час поновного суду над ним у березні 1984 року, лікарі поза СССР повідомляли Міжнародну Амнестію, що Марченкові конечно потрібне докладне бадання його нирок, щоб перевірити їхнє функціонування; правдоподібно йому потрібна діялізa, обов'язково — відповідна дієта і спокійні умови життя".

Міжнародна Амнестія в світлі цих лікарських порад особливо стурбована тим, що Марченкові за певні писання дано максимальний тюремний строк і визначено ув'язнення в найсуворішому тюремному таборі. Як відомо, на весні ц.р. Марченкові поновно дано 10 років ув'язнення плюс п'ять років заслання. Тепер він перебуває в таборі Виправительно-трудове Учреждение ВС389/36-1, РСФСР, Пермская область, Чусовский район, пос. Кучино. Засуджені в цьому таборі, де є суворий в'язничний режим, мусять понад сили працювати, вони погано харчуються, а шпитальні умови там примітивні. Марченкові, пише далі МА, перед тим, як він потрапив до лікарні, доводилося „виконувати повну норму" щодня, яка визначена для сильного й здорового чоловіка. Про спеціяльну дієту також не могло бути й мови.

В обіжнику МА подано дані про В. Марченка, які відомі добре українському читачеві, що він літератор, письменник і журналіст, який друкувався в підсовєтській пресі. У 1973 році він був заарештований під час хвилі арештів, що прокотилася по Україні, спустошивши лави молодих українських інтелектуалістів, оскаржених у „українському націоналізмі". Тоді ж його засуджено на вісім років ув'язнення і на заслання, під час тривання якого Міжнародна Амнестія адоптувала його як в'язня сумління. Через десять років після першого засуду, його арештовано вдруге, в жовтні 1983 року на підставі того самого оскарження і за апеляції, прохання й протести, які він вів під час його перебування у неволі. „Валерій Марченко ніколи не закликав до насильної зміни існуючого стану", — пише обіжник Міжнародної Амнестії далі (бо тільки таких миролюбних в'язнів МА бере під свою опіку) тому Міжнародна Амнестія уважає, що його ув'язнено за те, що „він мирно здійснював свої громадянські обов'язки і проводив у життя, без застосування насильства, свої права на свободу вислову й думки, — тож Міжнародна Амнестія знову адоптувала його як в'язня сумління".

МА також рекомендує всім негайно в телеграмах, поручених листах і в листах летунською поштою вимагати скорого й беззастережного звільнення В. Марченка й домагатись швидкого медичного втручання в його справу, бо Марченко є в дуже поганому стані здоров'я. В листах можна покликатися на Статтю 100 Кримінального кодексу РСФСР, на підставі якої хронічно хворі мають бути звільнені з ув'язнення.

Адреси, на які слід писати: зазначена вгорі адреса Марченка, але подаючи прізвище капітана Далматова, директора Виправно-трудового Учр. ВС 389/36-

(Закінчення на ст. 4)

СССР матиме скоро „око в небі"

Вашінгтон. — Цього тижня тут, на закритому мітингу, перед американськими експертами в справі оборони країни, виступить Ал Елліс, інженер аеронавтики, який допоміг сконструювати малого „шукача літаків" у повітрі, літачка (ним керують з землі, бо він не має пілота), що їх успішно застосували ізраїльці два роки тому в Ливані у боротьбі з сирійським летунством, знищивши тоді, без власних втрат, у кількох днях майже сотню сирійських МІГ-ів.

Цей американець-ізраїльтянин розповість американським знавцям оборони, що російські совєтчики значно посунулися вперед супроти Америки у випродукуванні якраз такого „шукача літаків", подібного до згаданих ізраїльських „дронів". Перший такий совєтський літачок, контрольований з віддалі, хоч і відносно примітивного виробу, появився з совєтського боку над Близьким Сходом в лютому цього року, а більш досконалий, „другого покоління" літачок — так зване „око в небі", буде готовий в СССР вже на початку наступного року, — каже цей інженер, спираючись на незбиті дані із йому відкритих джерел.

Америка ж, натомість, має чекати ще три роки, щоб мати готові подібні до описаних, власні літачки-шукачі. Це будуть побудовані фірмою Локгід для американської Армії міні-RPV (remotely piloted vehicle). „Совєти створять повінь своїми RPV's серед країн-сателітів, що належать до Варшавського пакту", — попереджує інж. Ал. Елліс, — вони так страшенно випередили нас, що ми будемо в клопоті", — пише „Нюзвік" з 8-го жовтня ц.р.

В Югославії посилюються напади на Католицьку Церкву

Рим (УПБ). — Останніми місяцями в Югославії значно посилилися напади комуністичних урядових чинників на Католицьку Церкву, головно в Хорватії, що бодай частинно, довела до того, що Папа Іван Павло II не зміг прибути до Марії Бістриці з нагоди Евхаристійного Конгресу, який відбувся у днях 8-9-го вересня ц.р. Невдоволений уряд тим, що будуються церкви, що зростають поклинання, а зокрема, що народ величає і прямо почитає Ісповідника Віри кардинала Альойзія Степініча.

В останньому часі старий комуніст Яков Блязевіч, який після Другої світової війни обвинувачував на процесі бл. п. кардинала Степінача, в інтерв'ю поміщеному в газеті „Недельна борба", яке відтак передрукувала більшість урядових газет, в полемічному тоні, якого не вживали від довшого часу представники уряду, закинув Ватиканові, що він „організує відкриту, або прикриту співпрацю з ворогами наших народів" і є „міжнародною анти-комуністичною коаліцією". Хорватську католицьку ієрархію Блязевіч назвав згірдливо „попами", а урядові закинув „нестійкість, податливість і опортунізм" у відношенні до Католицької Церкви.

„Якщо католицька ієрархія хоче продовжувати лінію Степінача, то вона оправдує його зловживання і шукає, яку він заподіяв соціялістичній спільноті і протягом цього слід виступати всіма „засобами", — заявив Блязевіч.

Блязевіч, наче з тугою, пригадує своїм читачам, як після війни югославські комуністи „гонили попів, які підтримували політичну устaшів".

„Сьогодні ця потреба (гоніння духовенства) ще більша", бо „ці попи використовують наші слабості віддалюють нас від народних мас.

„Церква сьогодні є найкраще зорганізована контреволюційна сила. Вона має ясний концепт, добре розвинену пресу і відповідно школених робітників. Поза тим наш опортунізм їй допомагає", — докоряє комуністам Блязевіч.

Це інтерв'ю передрукували майже всі урядові газети не лише Хорватії, але і Словенії і Сербії й, не зважаючи на підписаний протокол-угоду між Югославією і Ватиканом і нормальні дипломатичні відносини, які існують між Београдом і Ватиканом, комуністичні чинники, не числячись з волею народу, бажали б стерти Христову Церкву з лиця землі.

ФБІ АРЕШТУВАЛО ТРЬОХ ШПИГУНІВ

Лос Анджелес. — У вівторок, 2-го жовтня, Федеральне Бюро Інвестигацій подало до відома, що його агенти заарештували тут спеціяльного агента, 47-літнього Ричарда Міллера, та двоє російських імігрантів,Ніколая і Світлану Огороднікових, та обвинуватило їх у шпіонажі в користь СССР. Це перший випадок в історії ФБІ, що чужоземні агенти інфільтрували цю секретну службу ЗСА.

Міллер працював в ФБІ на протязі 20-ох років і займався контррозвідкою. Він одружений і є батьком вісьмох дітей. Він утримував два помешкання — в Сан Дієго і в Лос Анджелесі. Речники ФБІ твердять, що він був у фінансових клопотах, тому й продав деякі секретні документи Огородніковій, яка їх доставляла до совєтського консуляту в Сан Франсиско. Обшук помешкання Огороднікових, які буцімто мали розводитися і вели боротьбу за нагляд над їхнім 13-літнім сином, виявив записані на магнітофоні стрічки розмови з Міллером, банкові посвідки виплачених йому грошей та інші речі, які доказують про їхню шпигунську активність.

Огороднікови прибули до ЗСА в 1973 році. Вони жили в тій частині Лос Анджелесу, де перебувають імігранти з СССР. Містерією покищо є факт, що вони не є жидами, а відомо, що тільки жидам або особам посвояченим з жидами влада в СССР дозволяє на виїзд до Ізраїля.

Міллер, як твердять речники ФБІ, в останніх роках, був відрядженим до переслухувань нових імігрантів з СССР і в той спосіб зазнався з Огородніковими. Ці речники заявили, що Міллер навіть мав сексуальні зносини з 34-річною Свєтланою. У неї під час арешту знайдено пістолю.

Заарештованих, якщо їх суд визнає винними у шпигунстві, чекає доживотна тюрма.

Документи, які Міллер передав совєтам відносяться передусім до контррозвідчих завдань ФБІ, як вже від двох років підозрівало, що „на вершинах" цієї служби є совєтські агенти або власні запроданці.

Теж у вівторок ФБІ заарештувало 40-літнього Семюела Лорінга Морісона, який працював у секретній службі морської фльоти. Він викрав три фота совєтського літаконосця, що їх зроблено із секретного сателіта ЗСА.

А в Ню Йорку, також у вівторок, заарештовано Аліс Мікельсон, 67-літню громадянку Східньої Німеччини, яка теж займалася шпигунством і яку вкінці викрив подвійний агент ЗСА.

Скликують „Конференцію думаючих" у наслідок прогри

Оттава. — У світлі програних федеральних виборів 4-го вересня ц.р. лібералами Канади, президент Ліберальної партії Канади Айона Кампаньольа пропонує щоб партія скликала „Конференцію думаючих" при кінці наступного року, щоб розпочати „широку дискусію про політику партії в XXI сторіччі".

Подібного роду конференція відбулася в Кінгстоні, Онт. у вересні 1960 року, на якій зродилося багато ідей для курсу партії, що допомогли їй вдержатися при владі впродовж минулих двох десятиріч після страшної поразки в 1958 році.

Поцирвиши це питання в телефонічному інтерв'ю, яке вона зробила раніше в радіоінтерв'ю, Кампаньола сказала, що така конференція може відбутися одночасно із спеціяльною конвенцією, яку заплановано на жовтень або листопад 1985 року. Тоді будуть обговорювати внутрішні реформи партії.

В Канаді збільшено виплачування старечих пенсій

Торонто (Канадська сцена). — Згідно покажчика коштів прожитку дещо збільшено федеральні старечі забезпеченеві пенсії, гарантовані приходові додатки та допомоги для чоловіка або для жінки пенсійника чи пенсійниці.

Загальна стареча пенсія збільшується до 266.28 долярів на місяць із 263.78 долярів. Для потребуючих пенсійників максимальний додатковий додаток для самітніх пенсійників-пенсійниць збільшиться до 267.33 долярів на місяць із 265.60 долярів, а максимальний додаток для одружених пенсійників збільшився до 206.11 долярів для кожного чоловіка пенсійника чи жінки пенсійниці із 204.86 долярів.

Максимальна допомога для одруженого пенсійника збільшилася до 472.39 долярів із 468.64 долярів.

Допомогу виплачують потребуючим людям у віці між 60-им і 65-им роком життя, які є одружені з пенсійниками або для тих, які втратили чоловіка або жінку-пенсійницю.

В Ню Йорку відзначать 40-річчя битви під Бродами

Ню Йорк (О. Л-ий). — Заходами нюйорської станиці Братства колишніх Вояків I Української Дивізії УНА відбудеться святочне відзначення 40-ліття битви Української Дивізії під Бродами у неділю, 7-го жовтня ц.р.

Служба Божа і Панахида будуть відслужені у неділю, 7-го жовтня, в год. 12-ій вполудень у церкві св. Юра, а опісля о год. 2:30 по полудні в залі Українського Народного Дому, при 140-142 Друга авеню, буде святочна програма, в яку входять, між іншим, комбатантський апель, святкове слово голови Головної управи Братства з Канади д-ра Мирослава Малецького; виступ вокального ансамблю хору „Думка" під проводом М. Лева та фотомонтаж О. Слупчинського.

Участь із прапорами у цьому відзначенні зголосили також інші поблизькі станиці Братства, як наприклад, з Ньюарку, Філядельфії та інших місцевостей.

18-ий Відділ СУА влаштовує „Мандрівку по Україні"

Пассейк, Н. Дж. — 18-ий Відділ СУА ім. Марка Вовчка з нагоди 100-ліття Українського Жіночого Руху влаштовує у неділю, 7-го жовтня ц.р., в годині 4-ій по полудні „Мандрівку по Україні".

Імпреза ця, під час якої учасники її матимуть змогу „помандрувати по областях України піснями і прозірками", відбудеться в авдиторії середньої школи в Кліфтоні, Н. Дж., і в ній візьмуть участь танцювальний ансамбль „Чайка", вокальний ансамбль „Промінь" і бандуристи, співак Богдан „Даньчик" Андрусишин і Стефан Татаренко, керівник тури.

Ціна квитків: 6 долярів, і 3 дол. для студентів віком до 17-ти літ. Для отримання додаткових інформацій слід телефонувати до Оксани Кордуби на число (201) 933-5614.

У СВІТІ

КИТАЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ день, що його відсвятковано в понеділок, 1-го жовтня, в Пекіні, дав чужоземним мілітарним аналістам досить матеріялу для міркувань. На параді впадала в очі тяжко-габаритна воєнна машинерія. Особливо велике зацікавлення в присутніх на параді і на Заході викликали військові спорядження й устаткування, зроблені за кордоном, зокрема бразилійські броненосники — вантажні авта для перевозу війська і вози для розвідувальних цілей, та танки, з стрільнами й гарматами зробленими в Ізраїлі. Хоч Китайська Народна Республіка не має прямих дипломатичних зносин з Ізраїлем, ізраїльтяни сильно втяглися в торгівлю зброєю з Китаєм; вони, здогадно, в цій цілі часто відвідують „в секреті" Червоний Китай, — пише журнал „Нюзвік" з 1-го жовтня.

САВДІЙСЬКА АРАБІЯ нарешті перестала боятися крику з боку лівиці на вільному Заході, що в тій країні „порушують людські права", і значно змінила свої закони, придушуючи в зародку різні ворохобні вихватки своїх ворогів, зокрема зовнішніх, що прибувають до Мекки на паломництво і „паломництво". Нова ефективність савдійських законів була продемонстрована, коли нещодавно під час щорічного паломництва до Мекки, поліція негайно унешкідливила, бо видалила за кордони країни, кілька сот озброєних лівійців.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕДМОНТОН

(Ольга Кузьмович)

В Едмонтоні дбають про старших віком українців

Ми вже багато чули перед відвідинами Едмонтону про надзвичайну опіку для старших віком українців у тому місті, але це, що побачили там, перейшло наші найкращі сподівання.

Важко прямо повірити нам з Ню Йорку, що в малому місті існує шість домів для старців, при українських церквах і установах, де живуть під дбайливою опікою старші віком українці. В утриманні тих домів допомагає сильно фінансами федеральний уряд, а українці мають першенство на приміщення в них.

Вони, однак, подібні до єдиного, який знаємо, дому для старших у Філядельфії та їх мешканці мають настільки сил і здоров'я, що можуть самі порушатися і дбати за себе, розуміється, користуючись, як треба, лікарською опікою.

Вид на вхід до Дому Опіки

Крім тих місцевих прегарно вивінуваних домів, від року українці Едмонтону можуть похвалитися небивалим успіхом — новозбудованим коштом 12 мільйонів долярів (з чого 95 відсотків дав провінційний уряд Альберти, а 1 мільйон зібрали українці) Домом Опіки ім. св. п. Архангела Михаїла.

Цей дім, призначений для затяжно хворих під повною опікою лікарів та медсестер, вдалося нам оглянути завдяки його директорові Б. Шулякевичеві, що не щадив часу і терпеливости, щоб нам усе вияснити та показати.

А показувати було що і ми не могли начудуватися, мандруючи широкими привітливими коридорами будівлі, що збудована у формі великого хреста, а скляними дахами впускає у кожне місце море сонця, світла і тим самим тепла. На кожному перехресті коридорів зустрічає нас нова несподіванка — це повні живих квітів місця, де урядують медсестри, це клітки з пташками, акваріюм, маленька крамничка, мала каварня, що має назву „Бар-ві-нок" та інші удогіднення для пацієнтів. Вони, якщо не мусять лежати в ліжках, свобідно ходять по домі або по великому городі, де для них є лавочки, а також місця, де можуть садити самі квіти чи городовину.

Їдальня, коли її відвідуємо, порожня, але можемо оглянути точно малюнки на

(Закінчення на ст. 4)

В АМЕРИЦІ

НА ПІДСТАВІ ВІДОМОСТЕЙ, зібраних федеральним слідством, сказано, що сицилійська мафія, хоча переводила свої злочинні дії незалежно, вона все ж таки кооперувалася із американським організованим злочинством. Про викриття цієї донедавна невідомої сицилійської мафії, федеральні прокуратори В. Джюліні з Мангеттену та Чарлз І. Ровз з Брукліну сказали, що це найбільше значне відкриття, до якого дійшли на підставі переслуханих і слідства організованого злочину в Італії та в Америці. У наслідок цих інвестигацій — коло 18-28 осібників-ватажків із злочинного підземного світу — мають видалити з Америки до Італії.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ схвалила законопроєкт 417 голосами проти 4, яким гарантується підвишка, починаючи із січня наступного року, соціяльної допомоги, навіть якщо рівень інфляції буде низьким. Цей законопроєкт подібний до вже схваленого Сенатом, який, як очікується, схвалить цю останню версію законопроєкту, а президент Роналд Реґен, який ще в липні рекомендував збільшення чеків соціяльного забезпечення, підпише його.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Луїзіяна Едвін Едвардс заявив у вівторок, 2-го жовтня, що світова виставка в Ню Орлінс перетворилася у фінансову катастрофу і що відповідальні за виставку головні адміністратори незабаром будуть звільнені. Промовляючи в стейтовому клюбі преси, губернатор повідомив, що президент світової виставки, директор й інші відповідальні за виставку люди будуть на протязі двох-трьох днів усунені від виконання їх обов'язків, додавши, що якщо б влаштування виставки було справою приватною, багато осіб попало б до в'язниці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Будемо у контакті..."

Короткий заголовок цієї статті — це ніби єдиний конкретний вислід трьох довгих — кожна по кілька годин — розмов із совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком, який прибув до ЗСА на сесію Генеральної Асамблеї та на відвідини у Білому Домі. Державний секретар Джордж Шулц мав двічі зустрічі з Ґромиком — одну в Ню Йорку і другу у Вашінґтоні. Відвідини Ґромика у Білому Домі охоплювали теж обід, влаштований з цієї нагоди. Ґромико, сидючи біля дружини президента Ненсі — вичитали ми в ґазетах — нахилився до неї і шепотом сказав: „Кажіть вночі своєму чоловікові слово мир". Ненсі, людина освічена і громадська, яка навчилася вже від свого чоловіка, як знайтись у кожній ситуації, відповіла Ґромикові: „Я те саме кажу й вам". Крім близько чотиригодинної розмови Ґромика і Реґена у товаристві їхніх дорадників, між ними з американського боку державного секретаря Шулца та совєтського — амбасадора СССР Анатолія Добриніна, — Реґен і Ґромико мали теж коротку розмову в чотири очі, без свідків. Виступаючи із першою після відлету Ґромика своєю щотижневою радіопромовою, президент Реґен виявив, що в отій кількахвилинній розмові з Ґромиком без свідків він сказав Ґромикові: „Коли совєтський уряд схоче мати мир, то буде мир" і додав, що Америка не має амбіції мати „Військову перевагу над Совєтським Союзом".

Демократичний суперник Роналда Реґена у президентських виборах Волтер Мондейл хоче використати нібито зовсім невдачні відвідини Ґромика в Америці для своїх виборчих цілей і твердить, що „Реґен не мав ніякого успіху" у нараді з Ґромиком. Очевидно, що він, Мондейл, мав би більший успіх, бож Мондейл давно вже заявив, що він, ставши президентом, зразу скреслить 40 більйонів долярів з військового бюджету і виречеться продукції ракети типу МХ та бомбардувальника типу Бі-1, а також погодиться на запропоноване Москвою „заморожения" сучасного стану атомового арсеналу. Але дехто з коментаторів вважає, що Мондейл зробив дві нові поважні помилки: раз, що взагалі погодився на розмову з Ґромиком, поки ще Ґромико розмовляв з президентом Реґеном, бо дав змогу Ґромикові втручатися до виборів, і тепер, коли Мондейл хоче непоступливе становище Москви використовувати, як корисний для себе виборчий арґумент. Можна дуже сумніватися, чи такі ходи Мондейла приєднають йому виборчі голоси.

„Будемо у контакті" — це невелика перемога, але державний секретар Шулц правильно твердив, що коли Ґромико погодився на „контакти вище амбасадорського рівня", то це є вже перелямання того льоду, що існував між ЗСА і СССР перед відвідинами Ґромика в ЗСА. І коли противників Реґена не переконують слова Шулца, бо, мовляв, державний секретар, член Уряду Реґена, мусить боронити свого зверхника, то треба повірити ліберальному „Ню Йорк Таймсові", який у своєму недільному виданні з дати 30-го вересня великими літерами на першій сторінці ствердив: „Чи комусь це подобається чи ні — обидві сторони визнають потребу розмов".

Було згори відомо, ще задовго перед відвідинами Ґромика в Америці, що, — як пригадав Шулц, — накопичене взаємне недовір'я, різниця інтересів обох суперпотуг і „льодова атмосфера" не всилі змінити протягом днів і годин. І було згори відомо, що Москва не буде ні до чого зобов'язуватися та розпочинати ділові наради про конкретні справи — перед листопадовими виборами в Америці. Від місяців цілий совєтський пропаґандивний апарат наставлений на підтримування кандидатури Волтера Мондейла й таврування Роналда Реґена, як „паляча війни", „ковбоя, поквапного тягнути язичок у пістолі", та як непримиренного ворога Совєтського Союзу, з яким неможливо договоритись про тривкий мир.

Проста логіка говорить, що тепер, на яких п'ять тижнів перед виборами, та ще й після розмови з Ґромика з Мондейлом, Москва хоче виждати, хто буде найближчим президентом Америки. Вже бували різні виборчі несподіванки. Відомо, що після смерти Ф.Д. Рузвелта у найближчих президентських виборах всі опитові аґенції виявляли перевагу нюйоркського губернатора республіканця Томаса Е. Дюї над демократом Гаррі Труманом, а вибори виграв таки Труман. Тепер, читаємо, Мондейл покладає великі надії на свої два публічні діялоги з Роналдом Реґеном, бо дотепер здебільша такі діялоги більшу користь приносили опонентові, як президентові, що кандидував на другу каденцію. Чи здійсниться ця надія Мондейла — побачимо. Але Роналд Реґен має той особистий шарм, який діє на слухачів і глядачів, якого не має Мондейл. І Роналд Реґен має за собою такий стаж, що ледве чи зробить виборчу прислугу Мондейлові. Але Москва нічого не тратить, коли відкладає рішення на кілька тижнів.

Іван Дурбак

СТРІЛЕЦЬКОЮ ПІСНЕЮ ВШАНУЙМО 70-РІЧЧЯ УСУСУСІВ

Був колись у нас віщий Боян, що укладав пісні на честь і славу наших князів, як про це так гарно згадав автор „Слова про похід Ігоря". На княжих дворах бували такі співці, що прославляли лицарські подвиги з княжих часів.

Потім численні бандуристи-кобзарі укладали думи, щоб прославити подвиги наших козаків-запорожців. Вони продовжували діяльність козацьких бандуристів аж до наших часів. Бандуристи — це були не лише співаки, але й пропаґатори козацької ідеї і слави, боротьби за волю України. Тому великий гетьман Богдан Хмельницький розіслав бандуристів по всій Україні, щоб підіймали народ до повстання проти польської шляхетської влади. В тих часах тому понад 300 літ, кобзарі були своєрідною „живою газетою", що мандрували по Україні та розповідали, співаючи при звуках бандури (кобзи) про різні події тих часів.

Минулися наші князі, гетьмани, Січ, козаччина, але серед українського народу жила про них вічна слава в піснях, що зберегли наші славні традиції. Тому великий Тарас Шевченко, що також пропаґував козацьку славу, так часто згадує про кобзарів-бандуристів, і свою книжку поезій назвав „Кобзар".

Тому 70 років Українські Січові Стрільці (Усусуси) підняли меч гетьмана Мазепи і почали продовжати незакінчений бій під Полтавою, щоб визволити український народ зпід царського, московського ярма і відновити українську державу. Від самих початків творення УСС-ів, від серпня 1914 року, товаришили їм пісня, така прикметна, вроджена українській людині. Вже у Львові наші стрільці-добровільці залюбки співали військові, козацькі, маршові пісні, як: „Гей з-за гори чорна хмара встала", „Гей там на горі Січ іде", „Гей на горі там женці жнуть", „Гей не дивуйтесь", й інші.

У Стрию артисти українського театру у Львові співали пісню, що її слова й мелодію склав поет Степан Чарнецький до драми Василя Пачовського „Сонце руїни" (про гетьмана П. Дорошенка) — „Гей у лузі червона калина". Ця пісня стала гимном Усусусів. Вона скоро поширилася скрізь там, де перебували Усусуси, від Закарпаття аж до Дніпра.

В рядах Усусусів були такі піснетворці, як: Михайло Гайворонський, Роман Купчинський, Льоньо Лепкий, Мольо Голубець, Гриць Трух, Антін Лотоцький, А. Баландюк, Ю. Назарак, Б. Крижанівський, Ю. Шкрумеляк, і інші. В 1915 році постала Артистична Горстка УСС. До неї належали стрілецькі поети, письменники, мистці, композитори, театральні артисти, світливці й інші мистці. Отаман д-р Никифор Гірняк, командант кадри Усусусів, опікувався Артистичною Горсткою і Пресовою Кватирою УСС-ів, приділював до них наших культуротворців, щоб стрілецька слава не пропала, щоб поширити її на всіх ділянках.

Стрілецька пісня стала найкращим висловом ідейної, політичної, визвольної програми УСС-ів, і їхнього побуту, любовних пригод, виявом вродженого українцям гумору. Життєрадісний настрій, патріотичні почування, власне світувідчування, душевні переживання воєнного часу — все це спливалося в одну цілість, що їй на ім'я — стрілецька пісня. Рознесли її від Карпат аж до Дніпра-Славути в переможному поході Усусуси в роках 1915-1920, вона поширилася на всі українські землі.

Автор цих стрічок уперше почув „Гей у лузі" пам'ятного дня 27-го серпня 1915 року, як через Новосілку біля Підгаєць переходив II курінь Усусусів над Стрипу. Потім осінню 1915 року Артистична Горстка мала постій у Новосілці, недалеко від приходства. Члени Артистичної Горстки: Михайло Гайворонський, Роман Купчинський, Льоньо Лепкий з мандоліною, Іван Іванець часто приходили на приходство, співали стрілецьких пісень. Одного вечора створили вони спільно нову пісню: „Ой там при долині, ґранатами зритій, лежить не від нині січовик убитий".

Софія Тобілевич написала зворушливу книжечку „Рідні гості" про побут Усусусів у Великій Україні весною і літом 1918 року. Вона розповіла, як стрілецька пісня викликала неописану радість серед українського населення запорізьких степів.

Співаки Донець і Гмиря співали стрілецькі пісні в київському радіо. Навіть московська радіостація надавала стрілецькі пісні, змінюючи деякі слова, наприклад, „Іхав козак на війноньку", „вернуться ще тії стрільці червоні" і т.п.

Наші найвизначніші композитори: О. Кошиць, К. Стеценко, Л. Ревуцький гармонізували стрілецькі пісні на хори, поширювали їх по всій Україні.

Вперше видав стрілецькі пісні М. Гайворонський у 1916 році у Відні, потім Я. Ярославенко в 1929 році у Львові. В 1979 році в Ню Йорку перевидала їх д-р Галина Подюк-Клюфас з присвятою для батька д-ра Івана Подюка, поручника Усусусів. Це „Стрілецькі пісні на фортепіян" і на голоси (хто їх не має, може замовити: д-р Галина Подюк-Клюфас, 613 Cherry Rd., Syracuse, N.Y. 13219).

У цьому збірнику поміщені 34 пісні, не тільки стрілецькі, але й козацькі та народні, що їх залюбки співали Усусуси. В 1977 році „Червона Калина" в Ню Йорку видала повний збірник пісень Р. Купчинського, що його зредаґував д-р Ігор Соневицький. У всіх наших співаниках від 1914 року є багато стрілецьких пісень, що втішалися великою популярністю. Вони постали під впливом козацьких і народних пісень, деякі під впливом легкої віденської музики, що була тоді в моді. Микола Гоголь писав 150 літ тому, що „народні пісні — це народня історія, жива, яскрава, сповнена барв, істини, історія, що розкриває все життя народу". Микола Понеділок чув на Херсонщині ще малим хлопцем деякі стрілецькі пісні. Наші ветерани й організації молоді повинні цього року відзначити концертами стрілецьких пісень славетне 70-ліття виступу Усусусів, щоб тим чином „піднести червону калину".

Теодор Терен-Юськів

Великий успіх українського співака у Метрополітан опері

Бувають у нашому житті, хоч і не ідеальні, проте приємні несподіванки. Ось ні звідси, ні звідти, зненацька на афішах Метрополітан опери в Ню Йорку появилось прізвище співака українського соліста-баса, Сергія Копчака. Має він виступати в п'ятьох представленнях, в опері — хоч це вже може і не завелика радість — Чайковського „Євген Онєгін" на початку сезону.

Хто ж такий Сергій Копчак? Він молодий ще (по тридцятці), закарпатець, народжений біля Пряшева. Він соліст-протаґоніст словацької опери в Братиславі від 1974 року. Це високий, гарний мужчина і співак, що подобається. Він успів уже виступати в найбільших оперових театрах світу, таких, як славетна мілянська „Скаля", лондонська Ковент ґарден, у Відні, Парижі Берліні, а теж у Києві, Москві та інших. І то в таких ролях, як Мефістофель у „Фавсті, Филип II у „Дон Карльосі", Базіліо в „Цирульнику сивільському", Сільва в „Ернані", Борис і Пімен у „Борисі Ґодунові" й інші. Він наспівав теж платівку оперових арій зі словацькою оркестрою. Цієї платівки тут не можна дістати. Отже тепер наш Плішка має шляхетного суперника співу на світових сценах із свого власного роду. Це добре. Дай нам Боже мистецьких суперників, якнайбільше. Хай росте слава українського імені. Хоч ще і досі, на жаль, без українських опер. Ба, на це є відомі причини.

А як же це воно так, що Копчак оббіг уже репрезентативні театри світу, а ми зовсім нічогісінько про нього не знаємо? Отож так воно, що Словаччина все таки маленька країна, до того ж у політичному затінку, бож чехи там таки горою і вони стараються просувати своїх співаків. Словаки ж, хоч голосять про Копчака, як про словацького співака, все ж таки вони свідомі того, що він українець та що їхня реклама обосічна. Ну, а вкінці наші люди і преса не дуже видно цікавляться власними визначними одиницями у світі, бож український співак на перших сценах світу — це не щоденне явище. Як людина з-поза залізної заслони, не точно з самої совєтської країни, але підлягаючої її законам, він все таки українець, навіть як не розпоряджає собою так як належало б українському мистцеві і як він самий правдоподібно бажав би.

Мої відомості про нього дуже скупі. Однак відомо, що співав він цього року весною в Мет опері в турне по ЗСА. Виконував він не щонебудь, а одну з найважчих роль у репертуарі співаків-басів, а саме ролю, про яку мріють багато басів світу, подібно як і про Мефістофеля, божевільного царя Бориса, в опері Мусорґського „Борис Ґодунов". До цієї ролі треба бути підготованим стовідсотково, як співацько, так і акторсько.

По тих успішних весняних виступах, С. Копчака заанґажовано до Мет на цей і, мабуть, на дальші роки. Тепер саме в щойно розпочатому сезоні, виступив він у цьогорічній прем'єрі опери „Онєгін", в ролі князя Греміна 26-го вересня ц.р. Однак появитися на сцені Мет без жадної особистої реклями і увінчатись успіхом, це не легке діло. А без реклями пішов Копчак співати. Бо крім маленької світлини в програмі і кількох речень про місце народження і заподання, що цю саме ролю співав він у Ковент ґарден 1982 року не було більше нічого. Та навдивовижу успіх Копчака був не тільки несподіваний, але просто величезний. Тяжко повірити, що оце зовсім невідомий, не розхвалений засобами масової інформації співак, без своїх звеличників, після своєї арії, зі всіх співаків здобув найдовші оплески з невмовкаючими окликами браво. І пресові відзиви знамениті. Головний критик „Ню Йорк Таймсу" Д. Генеган пише про Копчака , що „...його перший виступ у величезній залі був, як би відчиненням вух (очевидно — слухачам Т. Т-Ю.). Він замінив велику арію у потужний вилив темного, слов'янського звучання і дав доказ, що він жевріє почуваннями, які він висловлював... Без сумніву, ми почуємо від нього більше". А „Дейлі Нюз" оцінка: „Бас Сергій Копчак... має один із тих резонуючих голосів притаманних слов'янським співакам і він своєю арією з третього акту вчинив привласнене видовище, яким воно і повинно бути.

Після опери численні слухачі терпеливо очікували, щоб подякувати Копчакові за його спів та просити підпису на програмці. Дехто казав, що може він словак або пословачений, а може каламутний лемко. Однак він, на мій виразний запит, ще виразніше з широкою усмішкою, кладучи руку на груди відповів: „Я, українець!"

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Михайло Ільків

ЕВРОПА В 2000 РОЦІ

Европейська культурна фундація в Амстердамі, Голляндія, присвятила кількарічні студії проблемі Европи в 2000 році, маючи в розпорядимості фінансові засоби. Цікаво познайомитися із деякими їхніми опублікованими висновками, в незмінній формі і без коментарів. У репортажі сказано, що сьогоднішня промислова доба сягає своїм корінням кілька століть назад. Отже вже давніше ідеям технології і промислового розвитку було віддано досить багато людської уваги. Між тими ідеями замітною була індустріялізація господарських дібр. Маючи господарські добра і свободу, людина зробила великий поступ у промисловості, завдяки технічним досягненням. Але здобутки технології зміняють життя людини, впливають на її цінності, культуру, також комплікують різні господарські проблеми. З того боку застосування машини в підприємстві реформує умовини праці, заступає чи радше зменшує кількість робітничих рук, іншими словами творить безробіття, тим самим накладає більші податки на працюючу людину, яка і так досить оподаткована. З комерційного боку це зменшує закупочні видаткування консументів. Подібно справа мається з людиною, що живе з пенсійного доходу, вона також не може купувати дорогі продукти, чи видавати всі пенсійні гроші, щоб бути добродієм інших. Але людина на пенсії думає чи не було б доцільним перенестися на село і жити так як колись її попередники перед промисловою революцією. У підсумках сказано, що існує досить імовірна думка, що так воно може статися біля 2000 року.

Як сказано в цьому рапорті, — дослідники цієї проблеми не сумніваються, — що Західня Европа буде на своєму місці, незмінна, і напевно не стане жертвою червоної революції або так званого совєтського невільництва. Совєтська тактика продовжуватиметься у своїй політичній та ідеологічній формі. І хоча проґресує технологічний розвиток, автоматизація промисловости збільшує безробіття, і хоча робітник сьогодні зорганізований в робітничих юніях, які постійно вимагають поліпшень, а з цим зростає промисловість в економічно менше розвинених країнах; Европа все таки в 2000 році — економічно буде сильна.

Зате складнішою проблемою в індустрії буде зменшення сирівців, палива-енерґії, обмаль нафти все це творитиме складну господарську ситуацію. Мабуть це і причина, що Західня Европа договорилась із Совєтським Союзом у справі транспортації природного ґазу. Західня Европа, яка нараховує приблизно 260 мільйонів населення, мабуть не буде робити більшого господарського поступу, але і не буде іншою як є сьогодні. Передбачається більший промисловий розвиток у південній Европі через збільшення інвестицій західньоевропейськими підприємцями, при тому між тими урядами також економічна політика буде більше координована. Песимісти натомість вважають, що Західню Европу буде тяжко відрізнити від Східньої Европи з уваги на знижений життєвий стандарт та теж тому, що внутрішню і зовнішню політику Европи Совєтський Союз буде більше контролювати. Такі висновки зроблено на підставі того, що Західня Европа не має нафти та інших промислових сирівців. Біля 2000 року вичерпаються джерела англійської нафти. З того висновок, що життя в Західній Европі при кінці століття не поліпшиться.

Ще більше песимістично звітує Економічна комісія при Об'єднаних Націях для европейських справ. Вона стверджує, що поступова індустрія з її високими податками не відповідає вимогам менше розвинених країн, через те її треба вирішити в користь обох сторін. Якщо провідні кола Европи і ЗСА не зрівняють в упривілейованих правах менше розвинені країни — залежні від експорту і які стремлять до промислового піднесення, то це може викликати невдоволення і хаотичність в кінці століття. Одначе дискусія на цю тему ствердила, що справу наладнає балянс поміж вільною торгівлею і протекціонізмом. Ще менше оптимістичні аналітики господарських справ, уважають,

(Закінчення на ст. 3)

А. Власенко-Бойцун

ПАНОРАМА УКРАЇНИ 1984

IX

Закінчення

Останній наш вечір у Києві був, одначе, приємний. Після вечері поїхали ми на концерт Ансамблю Музики і Танку, який приїхав до Києва на ґастролі з Чернівець і привіз із собою весняний подих Карпат. Тільки одну пісню віддав цей знаменито вишколений ансамбль в данину Леніна і партії, а 14 інших точок програми (в тому два сольо і шість хорових пісень) та чудових оріґінальних танків, питомих Карпатам, вивів на високому рівні. Пісні були давні, ще скомпоновані за Австро-угорської держави у карпатському говорі, але такі милі, що оплескам не було кінця. Заспівали також пісню, яку в Галичині навчали дітей у народних школах, а яка мене і зворушила і дала насолоду. „Чом, чом, чом, земле моя, чарує так мене краса твоя?" І відповідь: „Тим, тим, тим, дитино знай, що гори і ліси твій рідний край!".

Останнього дня, тобто 12-го липня, ми прощались з Києвом. Київ — прекрасне місто, розположене як Рим на семи гірках. Київ — місто квітів і парків. Красою можна порівнювати його до Сиднею, коли глянути на місто з Лівобережжя, коли в Дніпрі відбивається зелень перетикана золотими копулами церковних бань в промінних заходячого сонця. Коли брати до уваги парки, (що на кожного киянина припадає 25 квадратних метрів гаїв і квітників), тоді Київ найближчий до Лондону, що також славний своїми зеленими і гарно плеканими парками. Але найкращі види на Київ увечері з метро станції на Дніпрі, коли тисячі світел мерехтять угорі та внизу.

Вранці поїхали ми оглянути сучасний архітектурний заповідник, куди перевозять старі дерев'яні церкви і хати, передусім з Карпат і Полісся та й інших районів Західньої України, після окупації у 1944 році. А на їхнє місце (церков і старинних хат з різьбленими сволоками) ставлять „модерні" квадратові доми, куди запроваджують електричне світло з великою пропаґандою „електризації відсталих районів". Тільки п'ять осіб з нашої групи висіли, щоб подивитись на прекрасні бойківські та гуцульські архітектурні чуда минулих віків, бо накрапав дощ, але ті що йшли по мокрих стежках українського села, (як заповідник називають кияни), ніколи не забудуть краси переміщених церков, що сумують за кладовищами та деревами, неначе в концтаборі, хоч тепер понасаджувано ялиці, що колись виростуть.

Після обіду, коли показалось сонце, нас повезли на Поділ до пристані, де вже кілька груп дожидали в черзі на одногодинну плавбу туристичним корабликом по Дніпру. Тепер ми могли оглядати Київ знизу, що стоїть справді високо на правому березі могутньої як Дунай ріки. Так бачили колись Київ козаки, що часто бували в столиці. На кораблі спитала я, де саме Аскольдова могила, бож від ріки почався Київ, мені показав моряк пальцем нижче Володимирської гірки та додав неначе зажурено: „Глядіть у парку, в архітектурному парку" — це й була єдина відповідь по-українському, яку я почула в Києві, бо опит мій вийшов 1 до 29 і показав мені, що Київ став російським містом.

Коли ми приїхали до готелю була — четверта, а ми мали відлетіти до Москви аж у сьомій вечора. Ми ще зранку поскладали наші речі та вирішили погуляти над Дніпром. Мені дуже хотілось знайти Аскольдову могилу, до якої я ще з юних літ мала великий пієтизм, бо в нашій гімназії „Рідної Школи" (УПТ) ми щороку відзначали 29-го січня „День бою під Крутами" з доповіддю, піснями і майже щороку деклямували вірш Павла Тичини „На Аскольдовій могилі поховали їх". Правда, пізніше я довідалась, що ця поезія, мабуть, не про крутянських героїв, але побачити Аскольдову могилу і показати її внукам мені дуже хотілось. Читала я теж, що на Аскольдовій могилі було кладовище, де в XIX сторіччі спочили всі визначні або багаті кияни. І тому я вирішила побігти туди, знаючи, що вже ніколи не буду знову мати нагоду побачити леґендарний початок столиці, тим більше, що в довіднику було написане, десять хвилин ходу від готелю „Дніпро", а це була добра нагода, бо всі інші туристи були зайняті купованням дарунків у „Каштані". Йшли ми дорогою аж до сірого пам'ятника, який нам показували з автобуса, а тоді почали шукати за могилою, чи хоч кладовищем, але ніякого сліду не залишилось по Аскольдові і Дирові, лише новий сірий пам'ятник для Кия, Щека, Дира і сестри Либедь, аж не хотілось вірити, що це мала б бути славна колись Аскольдова могила. Тепер це тільки парк без будь-яких залишків славного колись кладовища. І тут викорінено свідків української культури, знищено і церкву-ротонду, яку я бачила лише на образках історичних оповідань у Галичині. Ніякою логікою не можна пояснити варварства нищення старих пам'яток, хіба традиційною ненавистю північних князиків до Києва, бо й Олег, новгородський князь, убив підступом Аскольда й Дира в 882 році згідно з „Повістю временних літ", а їх поховано над Дніпром і названо ґірку „Аскольдовою могилою", мабуть, тому що були добрими володарями і їх любили давні жителі Києва.

Прощаючись з Києвом, мрією моєї юности, думала я, що тепер, коли Україна переживає одне з найгірших лихоліть, бо за королівської Польщі „лупили шкуру" і саджали на кіл, за Петра гатили козаками болота, за Сталіна винищували голодом, але все те було тіло народу, що оживає в кожному поколінні, а тепер винищують духа, мову, культуру, зривають церкви і стародавні пам'ятки, щоб не було традиції і слави! А — ми на еміґрації ділимось у все менші та менші групи. Чому? Чи також з ненависти до брата? І мені жаль, що не можу закінчити цієї панорами з надійним радісним привітом, але мушу повторити слова Гелія Снєгірьова, автора книжки „Набої для розстрілу та інші твори", „Знай читачу: у рідному краю — дуже погано. Дуже".

ЗАКІНЧЕННЯ

Москва прийняла нас холодом і понурістю. Група наша поїхала до ЗСА через Амстердам, а ми троє мусіли ще чекати на получення до Відня. Контроля у Москві для нас була строгіша як при в'їзді. Перешукано та перевірено все докладно. Мої внуки гляділи зі здивуванням, але не

(Закінчення на ст. 3)

Панорама...

(Закінчення зі стор. 2)

промовили і слова. Коли ж висипали мою торбу, я з усміхом та іронією сказала, вказуючи на книжки. „Це — ваші видання". Контролер перевірив кожну і побачив, що так, але пімстився за мою увагу. Закликав жінку і казав їй мене перевірити. Такого докладного чи навіть брутального обмацування кожного сантиметра тіла, я не сподівалася а ще й до того пересвітлювали і, очевидно, нічого не знайшли.

Ми з полегшою відітхнули, коли наш літак приземлився у Відні. Нарешті Европа! Місто, де навчався мій батько, столиця Австрії Абсбурґів, де познайомились і повінчались мої батьки. Перед нами було найкращих п'ять днів — прогулянка по Австрії і Дунаю, а потім Мюнхен і Париж та поворот до Америки, — батьківщини моїх унуків.

Кінець.

Чикаґо й околиця!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСоюзу в Чикаґо, Ілл.

повідомляє, що

в суботу, 20-го жовтня 1984 р., о год. 7-ій веч. в будинку Українського Клюбу Сеньйорів

2355 West Chicago Avenue, CHICAGO, Ill.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів Округи

Участь в нарадах повинні взяти члени Окружної Управи, всі Відділові урядовці та конвенційні делегати.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці округи за останніх 9 місяців
3. Обговорення осінньої кампанії
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Внески, запити і закриття зборів

У зборах візьмуть участь:

д-р Мирон Куропась, заступник гол. предс. УНС
Ґльорія Пашен, заступник гол. предс. УНС
інж. Анатолій Дорошенко, гол. контролер УНС
Олена Олек-Скатт, головна радна УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Михайло Ольшанський, *голова*
Зенон Маринець, *секретар* **Едвін Блідий,** *касир*

З ДІЯЛЬНОСТИ ВИННИЧЕНКІВСЬКОЇ КОМІСІЇ УВАН

Пожертви на фонд збереження, опрацювання і видання літературної спадщини Володимира Винниченка.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ ч. 24

Дякуючи нашим жертводавцям за їхні пожертви, звітуючи про нашу минулорічну працю і подаючи плян праці наступного року, при цій нагоді подаємо таке:

Найбільшим досягненням нашої діяльности минулого року вважаємо:

1. Успішне закінчення монументальної праці Вадима Стельмашенка „Анотованої бібліографії Володимира Винниченка". Ця єдина на сьогодні такого роду праця в історії української літератури подає 3,160 позицій, які виповнюють 900 сторінок машинописного друку.

2. Вихід у світ (видання Канадського Інституту Українських Студій) другого тому „Щоденника" В. Винниченка за роки 1921-1925, який має 700 сторінок друку з численними фотографіями й автографами.

3. Третій і четвертий томи „Щоденника" готові до друку й проходять рецензійне опрацювання. Це записи від 1926 по 1931 рік.

4. Опрацьовано англомовний каталог архіву В. Винниченка.

У пляні наступного року:

1. Видати „Анотовану бібліографію В. Винниченка".

2. Підготувати збірник матеріялів „Сучасники про Винниченка".

3. Закінчити каталогізацію листування Винниченка.

4. Опрацьовувати далі проблематику винниченкознавства й давати консультації дослідникам, що звертаються постійно до Комісії.

На цю наукову й видавничу працю Комісії за минулий рік (жовтень 1983 — жовтень 1984) надійшли пожертви від таких жертводавців:

Архіт. Микола та Євгенія Громницькі — $550.00; інж. Святослав Боженко (в пам'ять батька Бориса Олександровича Боженка) — $300.00; Ада Кулик (в пам'ять сестри Вікторії Беклунд) — $250.00; Володимир Лисий — $300.00; Олекса Мальченко — $200.00; д-р Марія Фішер-Слиж (св. пам'яті чоловіка Рудольфа Фішера) — $200.00; інж. Василь Василів — $130.00; д-р Теодор і Олександра Костюк — $150.00; Марія Безпечна — $100.00; Володимир Котенко — $100.00; Петро С. Котляр — $100.00; інж. Василь Ростун (з нагоди 80-річчя Г. О. Костюка) — $100.00; д-р Юліян Мовчан — $120.00; Варвара й Олександер Корнієнко (св. пам'яті батька проф. П. М. Шинкаря) — $100.00; Варвара Бакало — $60.00; Раїса і Григорій Костюк (в пам'ять друга, дорадника, помічника П. М. Шинкаря) — $50.00; А. В. Діберт (в пам'ять батька В. І. Діберта) — $50.00; інж. Леонід Гусак — $50.00; проф. Степан Процюк — $50.00; Федір Гайовий з дружиною (в пам'ять батьків: Кузьми Степановича Гайового й Іларіона Петровича Глоби) — $50.00; д-р Анатолій Лисий — $50.00; Микола Андре — $50.00; Олександер Скоп — $40.00; Валентина Лімонченко — $30.00; Томащук Данило — $30.00; проф. Яків Гурський — $25.00; Лев Ломиш — $25.00; Євфросинія Литвинова — $25.00; Андрій Дідик — $25.00; Яків Вюн — $25.00; Федір Корсун — $25.00; Віктор Андре — $25.00; Олекса Розмай — $20.00; Марія й Богдан Гарасевич — $20.00; Данило Міршук — $20.00; Надія Закидальська — $20.00; Марія й Ігор Шевченко — $20.00; А. Худяк — $20.00; Варвара Діберт (пам'яті мужа В. І. Діберта) — $20.00; Ольга і Петро Матули (в пам'ять батька В. І. Діберта) — $20.00; Марина і Юрій Зеленські — $20.00; Петро Потапенко — $10.00; Іван Р. Костюк — $10.00; Степан Куропась — $10.00.

Винниченківська комісія УВАН щиро дякує всім жертводавцям і сподівається на дальшу щедру допомогу від свідомої української громади. УВАН, як наукова установа, користується правом податкових пільг (Текс експемпт). Всі пожертви „на Фонд Винниченка" можна відраховувати від своїх податків.

Чеки просимо виписувати на The Ukrainian Academy (Fund Vynnychenko).

Посилати на адресу:

The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc.
206 West 100th St., New York, N.Y. 10025

Винниченківська комісія УВАН

СКОРИСТАЙТЕ З ВАШОГО ОСНОВНОГО ПРАВА ГРОМАДЯНИНА ЗСА — ГОЛОСУЙТЕ! ЩЕ Є ЧАС ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ.

Літній семінар УВАН

Від 1974 року щороку відбуваються літні семінари УВАН. Цього року розпочалась нова декада цього успішного діла. Як в минулих роках, семінар зібрав гарне товариство в гостиниці „Карпатія", в Гантер-Лексінґтон, в Кетскильських горах. Розпочався семінар, як і завжди, в третю неділю місяця, 19-го серпня.

Традиційна вже привітальна вечірка розгомонілася в їдальні „Карпатії". Тут були давні й нові учасники, привітні господарі, сусіди і приятелі, а передусім цьогорічні доповідачі—проф. Марта Богачевська-Хомяк з Вашінґтону та проф. Іван Павло Химка з північноканадського Едмонтону. Усі давно знайомі радісно віталися, згадували про приятелів з попередніх семінарів, котрі з різних причин не могли цього року прибути. Бо це так конечно приїхати на семінар УВАН, якщо вже хтось раз тут побував.

Нових учасників та нових прелеґентів оглядаємо з цікавістю: як це буде і що це буде? Це все не заважає організаторам семінару, вони до того звикли. Цього року бракує і деяких організаторів, алеж є незмінні Олег Третяк і Євген Лащик, тож нормальний порядок зайнять і дозвілля на семінарі запевнені.

Семінар розпочався у понеділок, 20-го серпня, вранці. За усталеним у попередніх роках порядком зранку були виклади обох прелеґентів з невеличкою перервою на неодмінну каву. О год. 12-ій відбиванка, обід, а потім дозвілля до 6-ої вечора, коли подають смачну і обильну вечерю. Зараз же по вечері—дискусія над вранішніми викладами, деколи попереджена коротким підсумком сказаного. Після офіційної дискусії ще неофіційні розмови до теми, або і не до теми. потім ще співанка, прохід, чи ватра на леваді. Дискусії продовжуються ще при сніданку, а це вже доказ глибокого заінтересування предметом. Кожному хочеться якнайбільше довідатись, якнайкраще уточнити, якнайдокладніше прослідити.

Цьогорічні теми були слухачам незвичайно близькі, ба навіть захоплюючі. Професор М. Богачевська, як і проф. Химка говорили про часи наших прадідів, дідів і батьків, а це ж всі ті з дитинства затямлені оповідання про панщину, Руську Трійцю, Головну Руську Раду, 1848-ий рік і Весну Народів та поступовий розвиток освіти, національної свідомости, рівноправности для жінок, економічного і культурного розвитку пригнобленої Галичини і не менш несвобідної України.

Темою викладів проф. Богачевської була „Історія українських жіночих організацій". На самому початку прелеґентка ствердила, що вона не сподівалась знайти такого багатства матеріялів про цю справу, як і не сподівалась знайти в українському жіночому русі щось зовсім інше, ніж це можна найти в жіночих рухах інших европейських чи американських країн. Цю особливість назвала проф. Богачевська „прагматичним фемінізмом", себто таким фемінізмом, що старається поліпшити щоденне життя-буття жінок, незалежно від того, яку ролю в суспільстві вони виконують.

Отже українські феміністки, організаторки жіночих товариств в XIX столітті, звернули свою пильну увагу передусім на злободенні умовини праці жінок-селянок, робітниць в містах, на фабриках і заводах. Старання йшли теж у напрямі загальної освіти, здобування поплатного ремесла, вкінці середньої та університетської освіти, щоб таким чином входити до всіх професій, доступних дотепер тільки для чоловіків. Та головний натиск був на модернізацію суспільства взагалі, на політичне і національне освідомлення, дотепер ігнорованої, недобачуваної половини людського роду.

В Галичині від першого жіночого „Товариства Руських Дам" з 1879 року почерез Наталію Озаркевич-Кобринську і основане нею „Товариство Руських Женщини" 1884 року, почерез Кружок Українських Дівчат до організації Союзу Українок 1921 року; Жіночу Раду і Жіночу Громаду до Всесвітнього Союзу Українок 1937 року— довга дорога, повна праці, трудів, невдач і успіхів, запалу і зневохоти. Ця дорога повна теж визначних жінок, провідниць і ентузіясток, справжніх „прагматичних феміністок", готових на всяке діло. Наталя Кобринська, Олена Кисілевська, Константина Малицька, Суфія Русова, Ольга Кобилянська, Олена Степанів, Ольга Басараб, Харитя Кононенко, Марія Бачинська, Олена Шепарович, Івана Блажкевич, Ірини Павликовська і Мілена Рудницька та багато, багато інших.

На сході України—це передусім Олена Пчілка та Христина Алчевська, обидві з виразними домаганнями освіти українською мовою, з недільними школами національними „академіями", збірниками творчости жінок; Гогоцька в університетських справах; Ганна Барвінок, Леся Українка в літературі, Марія Заньковецька в театрі. І тут не бракувало дівчат і жінок, що не вагались братися за всяке діло, потрібне для свого народу. На жаль, війни і режимні обмеження зовсім викривили і знищили розпочате діло. Треба сказати, що українські жінки не включилися в рамки комуністичного режиму і за це були тим режимом переслідувані, як наприклад, Старицька-Черняхівська, Грушевська, Суровцева.

„Селянство в Галичині від панщини до Просвіти"— це тема викладів проф. Івана-Павла Химки. Виклади відбувались за представленою викладачем схемою: суть панщини, спротив селян і пам'ять про панщину; Весна народів 1848 року, знесення панщини, вибори до австрійського парляменту, промова Івана Капущака; Культурницький рух від Руської Трійці, Головної Руської Ради до „Зорі Галицької"; Відшкодування за панщину для дідичів, корчми і зубожіння селян, акція тверезости, загальне шкільництво; Національний рух, читальні Просвіти, часописи для народу, „Батьківщина" 1879 рік; Священики, учителі і дяки та їхня роля в освідомленні села; Свідоме селянство, політична боротьба під час виборів; Конфлікти іншого типу, боротьба з пияцтвом, лихвою; орендарі; Громадська самоуправа 1860 року; Кооперація, позичкові каси, приватні крамниці, приватні школи; Національний рух в піднесенні села матеріяльно і економічно; Повна національна свідомость, свято Шевченка хори, театральні гуртки, спортово-гімнастичні товариства.

Усі, намічені схемою точки обговорив проф. Химка дуже докладно і ґрунтовно, уживаючи цитати з тодішніх документів, часописів та споминів громадських провідників.

Обоє прелеґенти виказали незвичайно добре опанування багатого матеріялу, любов і запал до обговорюваних предметів та невсипущу цікавість справжніх дослідників історії при рівночасній вдумливості соціологів. Було видно, як свобідно почувалися вони, коли у безлічі історичних фактів знаходили твердий стрижень національного відродження в XIX столітті.

Жвава виміна думок під час дискусії підкреслювала ще раз повне зацікавлення учасників семінару.

На закінчення, як велить семінарська традиція, відбулася ввечері 24-го серпня прощальна вечірка з обов'язковими гуморесками і спудейськими віршами. Під звуки веселих коломийок у супроводі гітари, при співі різнорідних пісень розпрощались цьогорічні семінаристи з викладачами і гостинною „Карпатією".

Марія Голод

Комітет З'їзду Рогатинців

інформує, що

З'ЇЗД

відбудеться

на оселі Братського Союзу в Ґлен Спей, Н. Й. 13-го і 14-го жовтня 1984 року

в такому порядку:

Субота, 13-го жовтня

Год. 9-11 — Реєстрація
Год. 11:30 — Відкриття
Покликання Почесної Президії. Вибір Комісій: Номінаційної, Резолюційної, Верифікаційної. Перегляд праці від першого з'їзду.
Год. 1:30 до 3-ої — Обідова перерва
Год. 3:30 — Обговорення видання про Рогатинщину, мґр Я. Стрийський. Дискусія. Звіти комісій: Номінаційної, Резолюційної і Верифікаційної. Вибір Управи і Контрольної Комісії
Год. 7:30 — Спільна вечеря — програмова доповідь д-р О. Кудрик. Мистецька програма.

Неділя, 14-го жовтня

Год. 10-та — Служба Божа з Панахидою в церкві св. Володимира
Год. 12:30 — Обідова перерва
Зустріч окремих груп, гімназистів, кооператорів і громадянства. Слово новообраного голови. Закриття З'їзду. Спільна знімка.

Вшануймо 75-ліття існування незабутньої нашої святині української гімназії „Рідна Школа" в Рогатині масовою участю в З'їзді.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:
мґр Роман Бабюк — голова
д-р Олег Кудрик — містоголова
Володимир Мелько — містоголова
Роман Крупка — секретар
мґр Ярослав Щербанюк — фінансовий референт
Ярослав Кужіль — зв'язковий (Австралія)
інж. Петро Маслій — зв'язковий (Англія)
Леся Саляк, Зенон Машталір і Богдан Гірняк — члени

ПАМ'ЯТІ ПАТРОНА УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ім. ШЕВЧЕНКА в ЕВРОПІ, КАНАДІ, АВСТРАЛІЇ, ЗСА й ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНА СЕКЦІЯ НТШ

подають до відома, що

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА у ЗСА

вшанують пам'ять Великого Покійника

бл. п. БЛАЖЕННІШОГО ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

патрона науки, почесного і дійсного члена НТШ

НАУКОВОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ

ПРИСВЯЧЕНОЮ ЙОГО ЖИТТЮ та ТВОРЧОСТИ

Конференція відбудеться **в неділю, 28 жовтня 1984 р., о год. 3-ій по пол.**
після закінчення сорокденної всенаціональної жалоби, що її проголосили Владики УКЦеркви у ЗСА

у домівці НТШ при 63 Fourth Avenue, **Ню Йорк, Н. Й.**

Прохаємо весь український науковий світ і всіх прихильників української науки своєю участю у конференції вшанувати пам'ять великої історичної постаті нашої доби.

УПРАВА НТШ у ЗСА

УКРАЇНСЬКЕ КУЛЬТУРНЕ ТОВАРИСТВО в ОГАЙО та УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСЬКЕ ТОВАРИСТВО в ОГАЙО СТЕЙТ УНІВЕРСИТЕТІ, КОЛЮМБУС, ОГАЙО

повідомляють про початок святкувань

1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

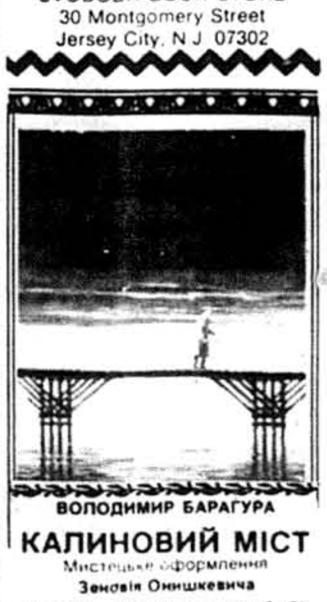
Субота, 6 жовтня 1984 р., 1:30 по пол., St. Thomas More Newman Center
64 W. Lane Ave., COLUMBUS, Ohio

АРХИЄРЕЙСЬКУ БОЖЕСТВЕННУ ЛІТУРГІЮ

відслужить **Преосвященніший КИР РОБЕРТ, Єпископ епархії св. Йосафата у Пармі, Огайо,**
в сослуженні о. Івана Тилявського і о. Михайла Ревтюка
в супроводі **катедрального хору св. Йосафата** під дириґентурою **маестра Є. Садовського**

СВЯТОЧНА ЗУСТРІЧ із ПЕРЕКУСКОЮ — 3:30-5:30

UKRAINIAN CULTURAL ASSOCIATION of OHIO
P.O. Box 151, 525 Columbus, Ohio 43215-8525

Европа...

(*Продовження* зі *стор. 2*)

що 2000 рік буде небезпечний тим, що з европейською промисловістю конкуруватимуть модерні підприємства третього світу, де робітник має соціяльний статус XYIII - XIX сторіч.

Якщо европейський протекціонізм буде продовжуватися супроти країн третього світу, себто дорогою підвищення мит за перевіз товарів, то це може викликати конфронтацію у продуцентів третього світу і послабити доставу сирівців для промисловости Західньої Европи. Існують ще більше радикальні погляди, а це, що европейські продуценти можуть замкнути доставу товарів для країн третього світу, а це могло б викликати небажані конфлікти, як у випадку масакри білих копальняних робітників міді в Заїре чи боротьби Франції за опанування депозитів фосфору на Сагарі та інші подібні випадки. Одним словом передбачається більше конфліктів при кінці цього століття. Отже, це потверджує, що Европа не може впливати на вбоге населення, якщо не буде стимулювати його господарського розвитку. Европейці журяться також слабим ростом їхнього населення і передбачається ще гірший в 2000 році, тоді коли населення країн третього світу досить експльозивно зростає. Передбачається теж, що населення світу виноситиме біля шість більйонів осіб у 2000 році.

Не зважаючи на економічну і демографічну небезпеку, від країн третього світу, деякі песимісти предсказують збільшення конкуренції з боку східньоевропейських господарств. Вони твердять, що така індустріялізація: залізна, хемічна, синтетична і їм споріднені перейдуть в руки східньоевропейців через більше уміркованi заробітні платні, при тому робітничі юнії контролює комуністична партія. Отже в майбутньому, західні демократії, якщо старатимуться замінити вищою технологією і більшими розходами промислові сектори, можуть знайтися у незручній ситуації.

Предвиджують, що економічна карта Европи, включивши зміни, буде перерисована на політичну карту. Деякі дослідники висувають прогнози, що приблизно в 2000 році переможуть націоналістичні рухи, наприклад, Шотляндія може відділитись від Англії і разом з північною Ірляндією з'єднатися в Ірляндську Республіку, також баски можуть відділитися від Еспанії, а Корсика від Франції.

Европейський спільний ринок пошириться на інші країни. Передбачується навіть, що японські і американські продукти будуть обмінюватися на засадах спільного ринку серед членів спільноти. Европейські керівники підприємств передбачають тяжку конкуренцію із закордонною продукцією, тому що вже сьогодні робітники західніх демократій є доволі високо платні і ціни на товари є високі.

Сьогодні, відбудована Европа після Другої світової війни, шукає ринків збуту, тому її економічна політика мусить бути досить збалянсована у відношенні до країн господарчо слабших. Підсумки Економічної комісії для Европи стверджують, що продукція її у 1990 році буде рівнятися американській.

У підсумках стверджується, що природа Европи радикально зміниться. Сільське господарство відограватиме більшу економічну ролю у народних господарствах тих країн. Життєвий стандарт поліпшиться. Транспорт буде удосконалений. Отже, в 2000 році Европа з технологічного боку буде більше удосконаленою: компюторизація пошириться на всі ділянки життя, менші підприємства об'єднаються у більші, назагал Европа буде більше змодернізованою.

Замість квітів на могилу

св. п. Татіяни Купчинської

зложили пожертви на:

Дар Українському Воєнному Інвалідові — Марія і Юрій Гончаренки.

На потреби семинаристів з Бразилії у манастирі ім. св. Йосафата в Ґлен Ков, Н. Й. — Віра Савойка.

Український Інститут Америки — Роман Герасимович, Богданна і Володимир Гнатківські, Ліда Палій, Марія Підгородецька, Мирон Шарко.

Український Музей — Ліда Бараник-Боднарук, Христина і Віктор Вовк, Наталія і Мирон Возняки, Христина Воєвідка, Марія і Роман Гавриляки, Ольга і Мирон Гнатейки, Ольга і Ярослав Зазулі, Лідія Гандзій-Кісь, Оксана і Тарас Козбурі, Ольга Кузьмович, Лілі і Богдан Курилки, Таня і Роман Левицькі, Христина і Юрій Масюк, Василь Мисак, Любомира і Михайло Пежанські, Слава і Ярослав Рубель, Омеляна і Роман Рогожі, Віра і Зенон Салевичі, Марічка і Орест Слупчинські, Люба і Юрій Стефанівські, Аріядна і Ярослав Терлецькі, Ірина і Зенон Терлецькі, Марта Турчин, Христина і Юрій Ференцевичі, Ліда і Евген Яросевичі.

Разом пожерта на суму .... 1,062.00 дол.

В день 5-го жовтня 1984 року припадає ДРУГА БОЛЮЧА РІЧНИЦЯ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього ЧОЛОВІКА, ТАТА, ДІДУНЯ, БРАТА, ЗЯТЯ І ШВАҐРА

бл. п.

Максима Макарчука

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в неділю, 7-го жовтня 1984 р., о год. 10:30 ранку в катедрі св. Володимира в Ню Йорку, Н. Й.
при 160 Захід 82-га вул.

В глибокому смутку —
дружина ПАВЛЯ з дому ПОПРУЖУК з родиною

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 1-го жовтня 1984 р. у Кліфсайд Парк, Н. Дж. відійшов у Вічність на 73-му році життя наш Дорогий МУЖ, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.

Стефан Максим'як

б. директор народніх шкіл в Галичині.

ПАРАСТАС — в четвер, 4-го жовтня ц. р., о год. 8-ій веч. у Mc Corry Bros Funeral Home, 780 Anderson Ave., Cliffside Park, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ будуть відслужені в п'ятницю, 5-го жовтня ц. р. в год. 9:45 р. в церкві Epiphany R.C. Church, 247 Knox Avenue, Sliffside Park, N.J., **а потім похоронні обряди будуть закінчені на** Madonna Cemetery Mausoleum, 2070 Hoefley's Lane, Fort Lee, N.J.

Горем прибиті:
дружина — АННА ПОЛЮЛІХ
сестрінок — В'ЯЧЕСЛАВ ЦЕТЕНКО
Родина в Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Успенський відпуст в Словтсбурзі присвячено Митрополитові Андреєві

Словтсбург, Н. Й. — Тут, в чудовій гористо-лісовій частині стейту Ню Йорку, в малому містечку Словтсбург, території обителі провінційного дому Сестер Служебниць, відбувся 30-ий з черги річний Успенський відпуст у суботу 11-го і неділю 12-го серпня ц. р. Розпочався відпуст у суботу о годині 3.30 по полудні Архиєрейською Божественною Літургією, котру відслужив преосвященний Михаїл Дудик, Д. Д. целебрант і проповідник.

Під час Літургії чудово співав хор з катедри Святого Михаїла в Пассейку, Н. Дж., під дириґентурою Івана Каганика. О годині 7.30 вечора митрат Емілян Монастирський, целебрант, відправив панахиду за всіх померлих прочан. По панахиді процесія вірних зі свічками в руках, що нараховувала кілька сот осіб, пішла під гору, на котрій є статуя Пречистої Діви Марії. Гора була чудово прибрана квітами й освітлена кольоровими лямпами і свічками. Там відправили Молебень до Матери Божої, Суплікацію і Благословення о. Михайло Дудик і монсеньйор Юрій Дурисин, проповідник. Так закінчилися початкова частина Успенського відпусту в суботу. Похід під гору пригадав нашим зворушеним прочанам відпустові місця — Зарваницю, Гошів, Почаїв і багато інших відпустових місць на рідних землях.

У неділю були відправлені Божественні Літургії вже в 6-ій годині вранці в Каплиці Віллі Пресвятої Марії; о годині 7-ій вранці Божественна Літургія також в каплиці Віллі Пресвятої Марії. В той самий час о год. 7-ій відслужено Святу Літургії при Гроті; в 8-ій год. Свята Літургія при Гроті, як також початок Святої Сповіді, до котрої присупило кілька тисяч вірних; в 9-ій год. Божественна Літургія відслужена також при Гроті; в 10-ій год. Божественна Літургія в каплиці Віллі Пресвятої Марії. В 11 год. — процесія на Архиєрейську Літургію, котру відслужили Митрополит Стефан Сулик, Владика Василь Лостең і Владика Роберт Москаль в асисті о. Миколи Корчагіна, ЧСВВ, проповідника, Івана Кащака, диякона, монсеньйора Еміліяна Манастирського, порядчика. Під час Літургії чудово співав хор з Пассейку під дириґентурою Марії Берези.

Після Архиєрейської Літургії відбулося посвячення води і квітів коло Гроти, в год. 11-ій відправлено Святу Літургію для старших віком вірних у каплиці св. Йосифа, котру відслужив монсеньйор Петро Скрінковський. В 1-ій год. по полудні відправлено Божественну Літургію для молоді на площі коло Віллі Пресвятої Марії, котру відслужив о. Василь Джулі. О год. 2-ій по полудні — благословення хворих коло Віллі Пресвятої Марії, котре доконали о. Лев Голдейд, ЧСВВ, та о. Микола Корчаґін, ЧСВВ. В той же час відбулося благословення дивоціоналів коло дому св. Йосифа, котре доконали отці Роман Големба і Іван Судин. В 3-ій год. по полудні — Хрестна Дорога в супроводі о. Маріяна Кавули, ОФМ, а в 4-ій год. — Молебень до Матері Божої при Гроті, суплікація й благословення Святими Тайнами, котре доконали монсеньйор Петро Федорчук і о. Іван Терлецький. Відпустова програма закінчилася після Молебня, а всім від'їжджаючим прочанам подякував, поблагословив їх і побажав щасливої дороги о. Лев Голдейд, ЧСВВ.

Після Святої Літургії у домі Сестер Служебниць відбувся спільний обід для владик, численних священиків, сестер і цивільних гостей. Серед світських гостей можна було побачити головного редактора часопису „Америка" Мстислава Дольницького з дружиною, голову НТШ проф. д-ра Ярослава Падоха, українського діяча Миколу Ценка, маґістра і редактора Івана Скочиляса і д-ра Івана Дідюка.

Хоч в цьому році погода не дописала, однак, Празник Успіння Пресвятої Богородиці відбувся надзвичайно величаво, на нього приїхало багато прочан: прибуло 52-ва автобуси, понад тисячу авт, а нараховувалось понад 5,000 осіб. Багато людей прибуло на цей відпуст з далеких сторін, не дивлячись на свою неміч і похилий вік; деякі приїхали вже в суботу і ночували по готелях, тільки щоб бути на цьому відпусті. Відпуст проходив не тільки під знаком релігійним, але також під національним. Мета відпусту була молитися за покликання до духовного сану, як також просити Всевишнього про скору беатифікацію Божого Слуги Митрополита Андрея Шептицького.

Цього року обходимо 40-річчя смерти великого українського Митрополита Андрея Слуги Божого, передбачення, думки, ідеї якого актуальні й до наших часів, і то не лише для нас, українців, а й для цілої Вселенської Церкви. Його наука повинна бути дороговказом для українських церковних і народних провідників у це „время люте" для нашої Церкви і нашого народу. Непорозуміння, чи не дай, Боже, злегковаження і себелюбне ставлення до великих справ, що були і є єдиними корисними для нашої Церкви і народу, можуть тяжко пімститися на нашій церкві і народові за знехтування надхненних вказівок, що їх дав Слуга Божий Митрополит Андрей. Тому у 40-річчя його смерти молімося і просім Господа, щоб допоміг нам якнайскорше здійснити його ідеї та прославити його самого славою святих.

Минуло року Успенський відпуст в Словтсбургу пройшов під знаком тисячоліття хрищення України та 50-річчя Великого голоду в Україні, а в цьому році — під знаком молитви за збільшення покликань до духовного сану і беатифікацію Митрополита Андрея.

Чин Сестер Служебниць надрукував і видав кілька тисяч прохальних листів до Святішого Отця, якщо це буде згідне з Божою волею, проголосити блаженним Слугу Божого Митрополита Андрея Шептицького, Архиєпископа Львівського, який ціле своє життя, повне терпінь, присвятив у царському священстві Ісусові Христові й його Церкві в українському обряді.

Ці листи брали вірні прочани, підписували, а Сестри вислали їх до Риму. Ми віримо, що цю малу горстку вірних прочан Успенського відпусту, котра так гарячо молилася, Всевишній вислухає, і наш великий Митрополит незабаром буде проголошений святим.

За добре і успішне проведення відпусту, добру організацію і порядок треба подякувати Сестрам Служебницям. Особлива подяка Сестрі Рожі, С. П. М., котра була координатором відпусту, і отцеві шамбелянові Леонові Москові, модераторові відпусту.

Д-р Іван Дідюк

В Едмонтоні...

(Закінчення зі стор. 1)

її стінах, виконані мисткинею Людмилою в українських мотивах, читаємо виписане великими літерами меню на таблиці і придивляємося до карточок з прізвищами пацієнтів на столиках. На карточках не лише прізвище, але й точно виписано, що пацієнтові можна їсти і які страви він любить, а які ні. Найцікавіше, однак, при тому — це краски тих карточок, які повторяються в цілому домі. Як нам пояснює директор Б. Шулякевич, для кращої орієнтації кожний коридор з пацієнтами розмальований в іншій красці, ця сама краска повторяється на карточках при столах, на медичних картах, на дверях кімнат і в цей спосіб і пацієнти, і обслуга можуть скоро пізнати, хто де належить. На списках пацієнтів і на їхніх дверях завважуємо ще також інші знаки, наприклад: око, вухо, крісло на коліщатах — в цей спосіб на випадок небезпеки кожний відразу може знати, з яким пацієнтом має до діла, чи він не чує, чи не бачить, чи не може ходити тощо.

Взагалі, все, що у домі св. Михаїла бачимо, призначене на те, щоб пацієнти мали якнайкращу опіку. Вперше у Домі Опіки завважуємо також окремий для пацієнтів банк, в якому вони можуть складати свої ощадності та мати власні скритки на ті речі, що для них є дорогоцінні.

Але тут дбають не лише про фізичне й матеріяльне добро хворих. Молода привітлива директорка програми Марта Горбай, яку знаємо як пластову виховницю, показує нам точно розпрацьовану програму занять на кожний день, з якої можуть користати згідно із зацікавленням усі пацієнти. Подивляємо пошиті вже частинно убрання для модних тепер „капустяних ляльок," вироби з дерева, шкіри і волички. Довідуємося, що жінки залюбки роблять вареники, які відтак продаються в крамницях Едмонтону, а чоловіки мають варстат для столярських робіт. Але крім того відбуваються прогулянки до парків, музеїв, до Українського села, а також є спорт — плавання у басейні і руханка. Все це можливе також завдяки тому, що Дім св. Михаїла має свій автобус для пацієнтів і це дозволяє на різноманітність плянів.

Хто прикований до ліжка має інші можливості і нам показують з гордістю „кімнату компюторів", які призначені для науки і вжитку пацієнтів. До речі, слід відмітити, що ціла медична адміністрація зкомпюторизована і це перший Дім Опіки, що має тут таку систему.

Кожний пацієнт має кімнату для себе — тож не диво, що з усіми такими удогідненнями листа тих, що чекають на прийняття дуже довга. В Домі Опіки св. Михаїла у переважаючій більшості пацієнти є українці і тому медична опіка та адміністрація у 80 відсотках українська.

Старшим, хворим людям важко порозуміватися в чужій мові — вияснює Б. Шулякевич, — і тому так потрібно мати медичну обслугу українську, а як вже не таку, то слов'янську, щоб можла порозуміватися з пацієнтом. Від Б. Шулякевича, який є адміністративним директором, довідуємося, що тут працює 170 людей, з того 125 — повний час, а крім того біля 140 добровольців, що приходять, щоб зайнятися чи поговорити з пацієнтами. Серед добровольців — багато молоді і управа Дому заохочує їх до „адоптовання" собі вуйків, бабунь чи дідусів.

Директор Шулякевич з притиском підкреслює, що ціла атмосфера дому є така, щоб привернути, як це лише можливе, пацієнтів до здоров'я і до повороту у нормальне життя, але між хворими багато таких, які приковаі таки до ліжка. Дім св. Михаїла має 150 ліжок, з того 75 для пацієнтів, що можуть порушуватися і 75 для таких, що залишаються у ліжку, а вік пацієнтів є між 103 і 20 роками.

Найстарша 103-літня пацієнтка Дому Опіки — Агрифина Диконюк

Вид на цілу їдальню Дому Опіки св. Михаїла

Привітливу атмосферу всіх, що тут працюють відчуваємо на кожному кроці наших мандрівок по домі.

Здається немає тут не усміхнених облич — чи це в кімнаті фізіотерапії, чи в кухні, чи в крамничці, чи у банку.

Тиша і молитовний спокій зустрічають нас у каплиці, яка хоч виготовлена в українському стилі, в дереві Борисом і Евгеном Стефановими із взором Острожської біблії на тетраподі, але в ній можуть служити Богові усі, хто захоче. Дев'ять священиків дбає тут за духову опіку для пацієнтів, інформує нас Б. Шулякевич, і тут також відбулася багатолюдна торжественна Служба Божа в часі святочного відкриття Дому Опіки 5-го травня 1984 року. Завершення того надзвичайного проєкту, що зродився вперше у думках д-ра Мелетія Снігуровича, який і є тепер президентом Дирекції, відзначили своєю присутністю — Єпископ УКЦ Ніль Саварин і посадник міста Лаврентій Дікур та інші офіційні чинники, а передусім представники української громади. Перекидаємо пропам'ятну книгу видану з того приводу, відповідаючи після наших оглядин у конференційній залі, де звичайно сходяться представники персоналу, щоб обговорювати проблеми кожного пацієнта. Там теж гостять нас полуденком з українською юшкою, голубчиками і ковбасою, що найкраще вказує на те, що Дім Опіки призначений для українських пацієнтів.

Автобусик для пацієнтів

Так ось стараються погодити українські традиції з модерним вивінуванням техніки і створюють з того гармонійну цілість, яка може дати для старших і хворих людей усі вигоди і заспокоїти усі потреби душі та тіла.

Що можна більше бажати собі на старі літа? Хто може краще дбати за цих людей, що часто жили вже самітно і без належної опіки, як всі ті, що працюють у Домі Опіки ім. св. Михаїла?

Коли виходимо з дому і ще раз оглядаємося на скульптуру при вході, маємо висить при вході, маємо дійсне переконання, що цей Архангел, який після українського повір'я опікується хворими і старшими, тут немов невидними руками керує кожною працею для добра тих, які в тому домі знайшли спокій, вигоди і найкращу опіку.

КОНКУРС

Український Літературний Фонд ім. І. Франка в Чикаґо, член Ради для справ Культури при Секретаріяті СКВУ, у зв'язку з 1000-літнім ювілеєм Хрищення України, проголошує 8-ий Конкурс на драматичні твори українських письменників в Україні і у вільному світі, а саме:

1. Лібретто до опери — нагорода 2,000 дол.
2. Драматичний твір — нагорода 1,500 дол.
3. П'єса для дитячого театру — нагорода 1,000 дол.

Тема творів: „Героїка боротьби українського народу за суверенну християнську Україну".

Три примірники твору, не менше трьох дій, друковані або машинописані, просимо присилати на адресу секретаря УЛФ найпізніше до 30-го червня 1986 року. Склад жюрі й день роздачі нагород подамо в наступних комунікатах.

За Правління УЛФонду ім. І. Франка

Адам Антонович — голова,
Рома Турянська — секретар

ЗЛОДІЇ ВЛАМАЛИСЯ до екзекутивної резиденції в Олбані, в цій порі, коли губернатор нюйоркського стейту Маріо Квомо, його дружина та їхніх двоє дітей спали вгорі у їхніх спальнях. Суперінтендент стейтової поліції сказав, що з партеру цього триповерхового помешкання вкрали речі вартости на багато тисяч долярів.

Міжнародна...

(Закінчення зі стор. 1)

І; на ту саму адресу лише із прізвищем начальника медслужби Шелія; і в Москву до С.А.Емельянова, прокурора, в прокуратуру РСФСР. Адреса: СССР, 103031 Москва, Кузнецкий мост 13, Прокуратура РСФСР, Прокурору Емельянову С.А., та до всіх дипломатичних представників СССР у відносних країнах поселення українців у вільному світі.

Наприкінці обіжника МА просить, у разі спізнення з листами й телеграмами, якщо б їх було вислано після 14-го листопада, порозумітися з міжнародним секретаріятом МА.